Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Weten waar asbest zit

datum 6 juni 2013

Projectnaam	Het certificeren van asbestinventarisatiebedrijven
Projectleider en contactpersoon	dhr. G.J. Meurs-Kruijs | gmeurs@inspectieszw.nl Team Certificatie, Arbeid en Organisatie
Projectleden	mw. dipl. ing. J. Clerc- Nižić, dhr. drs. G.B. Ouwehand

Juni 2013

Voorwoord

Een eigenaar van een gebouw die wil verbouwen of slopen moet een inventarisatie laten uitvoeren om de aard en hoeveelheid van het aanwezige asbest vast te laten stellen. Dit moet hij laten doen door een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf. Zonder een goed asbestinventarisatierapport lopen werknemers grote risico's bij het verwijderen van asbest. Asbestinventarisatiebedrijven hebben zo een sleutel in handen voor het veilig verlopen van werkzaamheden in de asbestketen.

De Inspectie SZW heeft onderzoek gedaan naar het certificeren van deze asbestinventarisatiebedrijven. De afgifte van deze certificaten gebeurt door vier instellingen die door de minister van SZW zijn aangewezen.

Certificerende instellingen hebben verschillende instrumenten om het werk van asbestinventarisatiebedrijven te controleren, zoals het bezoeken van locaties waar inventarisaties worden uitgevoerd, het beoordelen van inventarisatierapporten, samenwerken met andere overheidsdiensten die kennis hebben over het werk van inventarisatiebedrijven, kennisdelen met certificerende instellingen die asbestverwijderaars certificeren, etc. De Inspectie komt tot het oordeel dat certificerende instellingen deze instrumenten niet altijd juist gebruiken om alle vormen van regelovertreding te ontdekken. Bovendien kan een andere organisatie van het werk meer effect opleveren.

Het onderzoek vond plaats op het breukvlak van twee wettelijke regimes. Per 1 februari 2012 zijn de certificatieschema's vernieuwd, waarin de eisen staan waaraan inventarisatiebedrijven en het certificerende instelling moeten voldoen. Volgens certificerende instellingen geeft het nieuwe schema hen meer instrumenten om hun werk beter te doen. Het onderzoek toont aan dat ook onder het nieuwe schema niet alle knelpunten zijn opgelost. Zo heeft de Inspectie SZW gezien dat ook onder het nieuwe wettelijke regime certificerende instellingen nog altijd niet alle afwijkingen zien die ze moeten zien. Certificerende instellingen zullen ook de komende jaren door de inspectie SZW worden aangesproken op het naleven van de regels zoals opgenomen in de certificatieschema's. Dan kan ook worden vastgesteld of de nieuwe schema's die 1 februari 2012 zijn ingegaan een positief effect hebben op het werk van de cki's.

Mr. J.A. van den Bos
Inspecteur-generaal
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inhoud

1 Conclusies, oordeel en aanbevelingen

1.1 Conclusies

In dit onderzoek is onderzocht hoe de vier cki's op het terrein van asbestinventarisatie de feitelijke werkzaamheden van certificaathouders asbestinventarisatie waarnemen en duiden en hoe ze omgaan met de afhandeling van afwijkingen. Het onderzoek vond plaats tussen november 2011 en april 2012, op het moment dat de certificatieschema's werden vernieuwd. Het onderzoek heeft daarom vooral betrekking op de situatie van voor de stelselwijziging (1 februari 2012).
Het jaar 2012 is door de cki's benut voor het verder inrichten van nieuwe werkwijzen. Zo zijn begin 2013 nog nieuwe checklisten vastgesteld die beter aansluiten bij de nieuwe wettelijke bepalingen die cki's moeten toetsen.

Waarnemen en duiden
Cki's hebben verschillende instrumenten om te zien of certificaathouders zich aan de normen van SC-540 houden. De Inspectie SZW concludeert dat cki's niet altijd alle overtredingen waarnemen die certificaathouders begaan en feiten niet altijd juist wegen in het licht van de normen. Het rapport geeft hiervoor vele redenen:

a. tijdens controles wel een certificaathouder aan het werk zien, maar niet kijken naar het eindproduct, te weten het inventarisatierapport;
b. keuzes van de locaties voor controles baseren op informatie die cki's van certificaathouders ontvangen, wat tot gevolg heeft dat controles plaatsvinden op niet-representatieve locaties (dak op schuurtje);
c. niet alle relevante toetspunten uit de checklist nalopen;
d. niet alle tekortkomingen in het werk van inventarisatiebedrijven zien;
e. verzachtende omstandigheden benadrukken in situaties waarin sprake is van regelovertreding, wat kan leiden tot terughoudendheid in plaats van doortastend optreden.

De Inspectie SZW ziet verschillen tussen cki's ten aanzien van het aantal en de aard van de afwijkingen en sancties. Dit is een belangrijke indicatie dat cki's verschillend omgaan met de toepassing van de normen. Dit kan onder andere verklaart worden uit de waarneming van de Inspectie dat de kwaliteit van beoordelingen door de cki in belangrijke mate samenhangt met de houding van de individuele auditor (afvinken checklist versus kritisch onderzoek).

Cki's verrichten het vereiste aantal beoordelingen om de inspanningen van certificaathouders te beoordelen. Soms leidt het willen halen van het aantal controles tot meerdere beoordelingen in korte tijd (vaak aan het eind van het jaar).

Om meer objectieve besluiten te kunnen nemen over het al dan niet opleggen van sancties hebben enkele cki's de eindverantwoordelijkheid voor de duiding van feiten niet bij de auditoren belegd die de waarnemingen doen, maar bij aparte functionarissen op het hoofdkantoor. Deze functionarissen zijn (in hun hoedanigheid als directeur of accountmanager) op verschillende manieren ook betrokken bij het onderhouden van klantrelaties met certificaathouders. Cki's zijn bezig de risico's die hieraan verbonden zijn te ondervangen door een interne herverdeling van taken en verantwoordelijkheden.

Met de verplichting aan asbestverwijderingsbedrijven om evaluatieformulieren in te vullen bij onvoorzien asbest heeft de regelgever willen bewerkstelligen dat er binnen de asbestketen een zelfwerkend systeem ontstaat om de kwaliteit van inventarisaties te verbeteren. Dit systeem werkt in de praktijk niet omdat asbestverwijderings-

bedrijven deze formulieren niet invullen. Cki's die inventarisatiebedrijven certificeren zouden meer moeten doen om dit systeem werkend te krijgen. Zij kunnen dit doen omdat zij gelijktijdig asbestverwijderingsbedrijven certificeren.

Afhandelen van afwijkingen
Certificaathouders die een afwijking hebben gekregen moeten via een oorzaak-analyse nagaan hoe de afwijking is ontstaan en op basis hiervan een corrigerende maatregel formuleren. De cki verifieert de juistheid ervan en beoordeelt de effectiviteit van de maatregel.
Cki's verschillen in de wijze waarop ze dit doen. Zo zijn er cki's die standaard een extra beoordeling op locatie doen. Anderen laten dit weer afhangen van de omstandigheden.

Cki's erkennen dat tot begin 2012 het doorvragen van gecertificeerde bedrijven op de ingeleverde oorzaakanalyse en de bijbehorende corrigerende maatregel niet voldoende was. Ook de tijdigheid van het opleveren van de oorzaakanalyse en de corrigerende maatregel werd niet voldoende bewaakt. De beoordeling van de juistheid van een maatregel geschiedt meestal wel binnen de gestelde termijnen.

Met de invoering van het nieuwe certificatieschema per 1 februari 2012 zijn cki's naar eigen zeggen strikter de corrigerende maatregelen en de consequenties ervan gaan beoordelen. Het nieuwe schema SC-540 zou eisen dat zij dichter en beter op het werkproces van gecertificeerde bedrijven zitten en afwijkingen juist en tijdig afhandelen. Dit kon in dit onderzoek nog niet worden vastgesteld omdat het veldwerk grotendeels plaatsvond voor 1 februari 2012. Uit de bijwoningen[1], die wel na 1 februari 2012 plaatsvonden, blijkt in ieder geval dat het niet vanzelfsprekend is dat het nieuwe stelsel leidt tot een integrale waarneming van alle afwijkingen door cki's. Er worden nog altijd afwijkingen niet gezien.

1.2 Oordeel

Het goed werken van het systeem van certificatie is cruciaal voor het draagvlak van het stelsel. Een goede inventarisatie is van doorslaggevend belang voor het veilig verwijderen van asbest.

Op basis van dit onderzoek komt de Inspectie SZW tot het oordeel dat cki's niet altijd voldoende controleren of gecertificeerde inventarisatiebedrijven volgens de regels werken. Dit komt vooral door het niet goed gebruiken van alle instrumenten die cki's tot hun beschikking hebben. Dit leidt ertoe dat cki's tijdens beoordelingen op locatie niet altijd zien dat een certificaathouder niet volgens de regels werkt. Of cki's zijn niet kritisch genoeg bij het beoordelen van corrigerende maatregelen. Ook de tijdigheid van het indienen van maatregelen door certificaathouders vereist aandacht, zodat corrigerende maatregelen niet te laat worden ingediend.

Cki's kunnen verder meer zicht te krijgen op de kwaliteit van het werk van hun certificaathouders door een betere selectie van locaties voor controles en het achteraf opvragen van rapporten. Dit zijn zaken die niet rechtstreeks zijn voorgeschreven in SC-540, maar die de kwaliteit van de controles wel kunnen vergroten.

De Inspectie SZW is positief over de ontvlechting van de besluitvorming rond de controles van certificaathouders en het werven en onderhouden van klantrelaties.

[1] Bijwoningen: de Inspectie SZW heeft meegelopen met de controles die cki's bij certificaathouders uitvoerde.

Meer aandacht is nodig voor het niet werken van het instrument 'evaluatieformulier'. Asbestsaneerders die asbest tegenkomen dat niet in het inventarisatierapport is opgenomen, moeten dit melden bij het inventarisatiebedrijf dat het rapport heeft opgesteld. Dit gebeurt niet. Een belangrijke systeemcontrole werkt zo niet. Het niet naleven van deze norm moet in eerste instantie worden toegerekend aan de cki's die asbestverwijderingsbedrijven certificeren. Maar cki's die inventarisatiebedrijven certificeren kunnen hier ook een belangrijke rol vervullen omdat deze vier cki's ook het certificeren van asbestverwijderingsbedrijven doen. Ruim 80% van alle certificaten asbestverwijdering zijn in 2011 afgegeven door de vier cki's die ook inventarisatiebedrijven certificeren.

1.3 Aanbevelingen en vervolg

Voor het verder verbeteren van het proces van certificatie zijn allereerst de cki's zelf verantwoordelijk. Cki's zouden zelf met een concreet actieplan kunnen komen hoe en binnen welke termijn knelpunten zullen worden opgelost.

De Inspectie SZW zal de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Hierbij zal de Inspectie SZW samenwerken met de Raad van Accreditatie die namens de minister van SZW jaarlijks de cki's beoordeelt.

Naast certificerende instellingen op het gebied van asbest**inventarisatie** zijn er certificerende instellingen op het gebied van asbest**verwijdering**. Vier van de zes cki's op het werkveld verwijdering zijn ook aangewezen voor inventarisatie. De Inspectie SZW zal in de tweede 2013 een oordeel geven over het functioneren van de cki's op het werkveld asbestverwijdering. Dat onderzoek kan dus duidelijk maken in hoeverre de vier cki's die in dit onderzoek centraal staan al verder zijn met het doorvoeren van verbetermaatregelen.

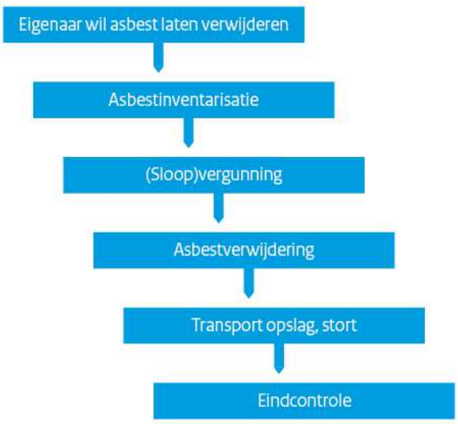
De Inspectie SZW zelf zal nagaan hoe ze bij de keuze van locaties voor haar inspecties bij asbestverwijderingsbedrijven ook informatie over slecht functionerende inventarisatiebedrijven kan betrekken. Zo worden de inspecties nog meer risicogericht uitgevoerd.

2 Inleiding

Een eigenaar van een gebouw die asbest wil verwijderen is verantwoordelijk voor het juist verwijderen en afvoeren van het asbest. Tot 1 juli 2012 moest de eigenaar hiervoor bij de gemeente een vergunning aanvragen. Met het van kracht worden van het nieuwe Bouwbesluit op 1 juli is de vergunning vervangen door een meldingsplicht.

Onveranderd is de verplichting voor de eigenaar om een inventarisatierapport aan de gemeente te overhandigen. Tot 1 juli 2012 beoordeelde de gemeente een aanvraag voor een vergunning en toetste of er een asbestinventarisatierapport was bijgevoegd, of dit rapport was opgesteld door een gecertificeerd inventarisatiebedrijf en of de inventarisatie volledig en representatief was. Na 1 juli 2012 toetst de gemeente dit op basis van meldingen. Bij het ontbreken van het inventarisatierapport is de vergunningsaanvraag c.q. melding niet volledig. Het inventarisatierapport is daarmee de eerste schakel in de asbestketen (schema 1).

Schema 1. De asbestketen

Het niet goed in beeld krijgen van de aard en omvang van het aanwezige asbest leidt tot ernstig gevaar voor mens en milieu wanneer sloop- of renovatiewerkzaamheden plaatsvinden.

Signalen uit het veld wijzen er op dat de kwaliteit van inventarisatierapporten vaak tekortschiet. Het rapport Bartels[2] stelt dat bij 30% - 60% van alle sloopwerken de inventarisatie niet volledig is en bij 7% - 30% van alle vergunde sloopwerken het inventarisatierapport niet volgens de richtlijnen van het daarvoor geldende schema SC-540 is opgesteld. Begin 2012 toonde de Inspectie voor Leefomgeving en Transport aan dat de kwaliteit van inventarisatierapporten, opgesteld in het kader van de verwijdering van asbest uit scholen, niet voldoet.[3]

---

[2] Het rapport Bartels (2007) is een verkenning van de 'state of the art' van de asbestketen. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW.
[3] In de Tweede kamer is gemeld dat van de 100 onderzochte rapporten er 2 voldeden aan de eisen van SC-540.

Asbestinventarisatierapporten mogen uitsluitend worden opgesteld door gecertificeerde bedrijven. Door de minister van SZW aangewezen certificerende instellingen (cki's) zijn verantwoordelijk voor de afgifte van certificaten. Asbestinventarisatiebedrijven met een certificaat moeten goede inventarisatierapporten kunnen opstellen. Het aantal signalen dat er iets mis is met asbestinventarisatie duidt op systeemrisico's. Cki's moeten die systeemrisico's ondervangen door de inventarisatiebedrijven te controleren en te corrigeren. Er zijn op dit moment vier cki's aangewezen.

2.1 Risicogericht onderzoek

Het onderhavige onderzoek is risicogericht, wat inhoudt dat de focus van het onderzoek ligt op knelpunten die de Inspectie SZW ziet bij het certificeren van asbestinventarisatiebedrijven. Bij de start van het onderzoek hebben de onderzoekers een analyse uitgevoerd van de meest voorkomende knelpunten.[4] De volgende knelpunten zijn gevonden: [5]

- Geen volledig bouwkundig element/eenheid geïnventariseerd;
- Asbestbronnen gemist/niet in rapport opgenomen;
- Verkeerde weergave van uitsluitingen en beperkingen;
- Geen of onjuiste risicoclassificatie/terugschalen van de risicoklasse;
- Ontbreken inventarisatie type B;
- Ontbreken historisch onderzoek;
- Onjuiste of onvolledige monsterneming;
- Ondeskundig personeel doet inventarisatie;
- Niet ontvangen evaluatieformulier van asbestverwijderaars.

2.2 Vraagstelling

Doel van het onderzoek is het geven van een oordeel over de controleactiviteiten van de cki's. Een goede controle van gecertificeerde inventarisatiebedrijven, dat wil zeggen een controle volgens de richtlijnen van SC-540[6], moet leiden tot goede inventarisatierapporten.

Het certificatieschema SC-540 geeft cki's verschillende instrumenten om hun werk te doen. De centrale onderzoeksvraag luidt:
Hanteren de cki's op het werkveld asbestinventarisatie de hen ter beschikking gestelde instrumenten uit het certificatieschema SC-540 zodanig, dat certificaathouders asbestinventarisatie hun werk goed doen en de kwaliteit van inventarisatierapporten is gegarandeerd?
Het begrip 'kwaliteit' wordt bezien in het licht van de in paragraaf 1.1. genoemde knelpunten.

---

[4] Hiervoor zijn de signalen bestudeerd die de Inspectie SZW de laatste twee jaar heeft ontvangen over onvolkomenheden rond asbestinventarisatie, er is via een e-mail gerichte vragen gesteld aan andere handhavers en toezichthouders (onder andere het Landelijk Overleg Milieuhandhaving) en er zijn rapporten bestudeerd over de kwaliteit van het proces van certificatie van asbestinventarisatie (onder andere het rapport Bartels).

[5] De onafhankelijkheid van inventarisatiebedrijven binnen de asbestketen is een gesignaleerd knelpunt dat in dit onderzoek niet is meegenomen. In 2010 heeft de Inspectie SZW onderzoek gedaan naar de wijze waarop cki's omgaan met het toetsen van de onafhankelijkheid van asbestbedrijven. Zie het rapport: De rol van de cki in het SZW-certificatiestelsel (2010).

[6] Het certificatieschema voor het SCA Procescertificaat Asbestinventarisatie.

2.3 Relatie onderzoek met oude en nieuwe regelgeving

Per 1 februari 2012 is de regelgeving op het gebied van asbest veranderd. Er is een nieuw certificatieschema van kracht waarin staat hoe inventarisaties moeten plaatsvinden. Tevens zijn de eisen aan de certificerende instellingen voor wat betreft de controle van certificaathouders veranderd.

Het onderzoek van de Inspectie SZW heeft plaatsgevonden tussen november 2011 en april 2012. Conclusies en oordelen in dit onderzoek hebben allereerst betrekking op de regelgeving zoals die gold tot 1 februari 2012. Op basis van de bijwoningen die de Inspectie SZW heeft gedaan kan de Inspectie SZW een indicatie geven van de werkwijze van de cki's onder het nieuwe wettelijke regime van daarna.

In hoofdstuk 4 worden overeenkomsten en verschillen tussen de oude en nieuwe regelgeving in kaart gebracht.

2.4 Leeswijzer

In dit onderzoek onderscheidt de Inspectie SZW twee aspecten in het werkproces van de cki:

- Het waarnemen en duiden van de feiten bij certificaathouders;
- Het afhandelen van geconstateerde afwijkingen.

In hoofdstuk 3 wordt ingezoomd op het juist en volledig waarnemen van feiten en het duiden van de feiten in het licht van SC-540. Cki's moeten vaststellen hoe een certificaathouder zijn werk doet. Bij normafwijkend handelen moet een cki overgaan tot het opleggen van een sanctie. Hoofdstuk 4 beschrijft hoe cki's geconstateerde afwijkingen afhandelen.

In hoofdstuk 5 wordt kort stilgestaan bij de consequenties van de wijziging in de regelgeving per 1 februari 2012.

In hoofdstuk 1 heeft u de conclusies, het oordeel en de aanbevelingen kunnen lezen.

3 Waarnemen en duiden van de feiten

3.1 Inleiding

Een cki heeft in essentie drie instrumenten tot haar beschikking om normafwijkend gedrag van certificaathouders te vinden:

1. Periodieke beoordelingen;
2. Een extra beoordeling naar aanleiding van een melding van een opgelegde sanctie door een overheidsinstantie (gemeente, provincie of Rijk);
3. Een extra beoordeling bij certificaathouders na klachten van asbestverwijderingsbedrijven, burgers of overheden.

Dit onderzoek gaat over de toepassing van het eerste instrument.[7]

Paragraaf 3.2 gaat over de uitvoering van periodieke beoordelingen. In paragraaf 3.3 wordt nader ingegaan op de vraag of cki' s volledig zijn in de toetsing van het werk van het inventarisatiebedrijf. Via bijwoningen heeft de Inspectie SZW zich hiervan vergewist. Paragraaf 3.4 gaat over de duiding van de waargenomen feiten. Een belangrijk aandachtspunt daarbij zijn belemmeringen die cki's zien om de feiten in het licht van SC-540 te duiden.
Het hele proces van zien en duiden resulteert in een besluit om al dan niet een afwijking uit te schrijven. Paragraaf 3.5 beschrijft of cki's zich herkennen in de knelpunten die de Inspectie SZW vooraf heeft benoemd. Paragraaf 3.6 gaat over het aantal en de aard van de uitgeschreven afwijkingen door cki's.

3.2 De uitvoering van periodieke beoordelingen

Na afgifte van het certificaat dient de cki verschillende vormen van periodieke beoordelingen te doen:

1. Tenminste één beoordeling per jaar op het hoofdkantoor van de inventariseerder. Deze 'kantooraudit' omvat ook het beoordelen van tenminste vier dossiers van uitgevoerde inventarisatieprojecten;
2. Een beoordeling op 'locatie', die in twee soorten uiteenvalt:
   a. Een reguliere implementatiebeoordeling, bedoeld om de implementatie van het gedocumenteerde systeem te beoordelen[8];
   b. Resultaatgerichte implementatiebeoordeling. De cki gaat samen met de inventariseerder naar de projectlocatie met een afgerond inventarisatierapport. Op de locatie worden steekproefsgewijs delen uit het rapport met de inventariseerder nagelopen.

Bijdrage beoordelingen aan controle cki
De effectiviteit van het werk van cki's is maximaal wanneer cki's deze beoordelingen in onderlinge samenhang toepassen. Slechts één cki onderstreept dit door te zeggen dat "het totaal plaatje pas ontstaat na de inzet van alle instrumenten". De andere cki's hebben duidelijk voorkeuren als het gaat om de relevantie van de verschillende vormen van beoordeling. De resultaatgerichte implementatiebeoordeling zou het meest waardevolle instrument zijn omdat een cki aan de hand van het afgerond rapport kan bekijken of het rapport eenduidig en reproduceerbaar is. Bij een reguliere implementatiebeoordeling zit een inventariseerder nog midden in zijn werkzaamheden en is er nog geen rapport. Sommige cki's hebben in het verleden ach-

[7] Over het tweede instrument heeft de Inspectie SZW recent een rapport uitgebracht (Kiezen voor het delen van Informatie, 2012).
[8] Belangrijkste vraag: werkt een certificaathouder in de praktijk volgens de regels van zijn eigen kwaliteitsysteem?

teraf nog wel eens het rapport opgevraagd, maar zien hier nu vanaf omdat er binnen de beschikbare tijd (4 uur) geen ruimte hiervoor is.

Dagelijks worden honderden inventarisatierapporten opgeleverd.[9] Cki's zeggen desalniettemin dat het vinden van de juiste locatie voor een resultaatgerichte beoordeling problematisch is. De eigenaar van het object waar geïnventariseerd is, moet toestemming geven, maar zijn niet altijd bereidwillig om mee te werken. Een beoordeling moet plaatsvinden nadat de inventarisatiewerkzaamheden zijn afgerond, maar voordat het asbest verwijderd is. Na verwijdering van het asbest kan de totstandkoming van het rapport immers niet meer ter plekke worden beoordeeld.
Cki's zeggen voor het vinden van geschikte locaties afhankelijk te zijn van gecertificeerde bedrijven. In de praktijk betekent dit dat cki's vaak maar uit één of enkele locaties kunnen kiezen.[10]

Dit verklaart volgens de Inspectie SZW dat resultaatgerichte beoordelingen soms zijn uitgevoerd op locaties waar geen asbest is aangetroffen of locaties waar eenvoudige saneringswerkzaamheden nodig zijn (zoals het verwijderen van een dak van een schuurtje). Hoewel het trekken van een conclusie dat er geen asbest aanwezig is belangrijk is voor de eigenaar, zegt een dergelijke beoordeling toch minder over de kwaliteit van een inventariseerder dan een resultaatgerichte beoordeling bij een meer complex object.

Het voordeel van een reguliere implementatiebeoordeling is dat de cki inzicht krijgt in de vakkennis en de mate waarin de certificaathouder in dat specifieke werkveld thuis is en in de mate waarin de inventariseerder systematisch werkt tijdens zijn inventarisatie. Eén cki ziet reguliere implementatiebeoordelingen als "zonde van de tijd". Inventarisatiebedrijven doen tijdens een beoordeling extra hun best. Daardoor schrijft de cki in de praktijk ook weinig afwijkingen uit voor het missen van bronnen, terwijl dit toch het meest voorkomende probleem is.

Planning beoordelingen
Voorschriften in de regelgeving over de aanpak van de planning van beoordelingen zijn er niet. Cki's hanteren verschillende principes voor het plannen van beoordelingen. Er zijn cki's met een centrale planafdeling die bepaalt waar auditoren naar toe moeten gaan. Ook zijn er cki's waar de inspecteur/auditor zelf bepaalt waar hij naar toe gaat. In beide gevallen wordt de planning ondersteund door een geautomatiseerde planningstool.

Het aantal op locatie uit te voeren beoordelingen varieert van 4 tot 12, afhankelijk van het aantal inventarisaties dat een certificaathouder per jaar doet. Uit het onderzoek blijkt dat het jaarlijkse verplichte aantal beoordelingen over het algemeen wordt gehaald. Incidenteel ziet de Inspectie SZW dat een cki een beoordeling naar een volgend jaar doorschuift.

Bij één cki bestaat op dit moment een achterstand in het afronden van de verplichte reguliere beoordelingen omdat de belangrijkste auditor van de cki op het terrein van asbestinventarisatie een achterstand heeft in het opleveren van zijn rapporten. Het management van de cki heeft afspraken gemaakt met de betrokken medewerker om de achterstand weg te werken. Voor wat betreft de nadelige gevolgen voor de klant merkt het management het volgende op: "Klanten zijn primair geïnteresseerd in eventueel geconstateerde afwijkingen die wij als cki vinden. Ze hebben minder

[9] Jaarlijks worden circa 40.000 meldingen van asbestsaneringen gedaan. Voor iedere sanering is een asbestinventarisatie vereist.
[10] Eén cki geeft aan resultaatgerichte beoordelingen te selecteren op basis van meldingen.

problemen met een achterstand in het opleveren van rapporten over de beoordelingen die we hebben uitgevoerd.”[11]

Beoordelingen moeten een representatief beeld opleveren van de kwaliteit van het werk van inventarisatiebedrijven. Ze moeten het liefst gespreid over het jaar heen plaatsvinden. Uit de dossierstudie en de gesprekken met medewerkers van cki’s maakt de Inspectie SZW op dat dit niet altijd de realiteit is. Vooral bij de reguliere, onaangekondigde implementatiebeoordelingen ziet de Inspectie SZW dat er soms sprake is van meerdere beoordelingen in een korte tijdsspanne. Dit gebeurt bijvoorbeeld als het jaarlijks aantal benodigde beoordelingen niet gehaald dreigt te gaan worden.

Beoordelingen dienen een voorgeschreven duur te hebben. Een kantooraudit dient een dag te duren en een auditor mag maximaal twee reguliere implementatiebeoordelingen op een dag te doen. Het bevreemdt de Inspectie SZW dan ook dat er in één geval sprake was van een kantooraudit en een reguliere implementatiebeoordeling door een auditor van een cki op één dag. Temeer ook omdat cki’s zelf aangeven dat de beschikbare tijd voor een kantooraudit (inclusief de beoordeling van vier dossiers) eigenlijk langer zou moeten zijn.[12]

3.3 De volledigheid van waarnemingen

Om een indruk te krijgen hoe auditoren van de cki’s beoordelingen op locatie doen, heeft de Inspectie SZW meegelopen bij het doen van beoordelingen door cki’s op locatie. Het betreft één resultaatgerichte beoordeling en vier reguliere implementatiebeoordelingen.

Bij hun werk hanteren cki’s een algemene checklist die opgesteld is onder verantwoordelijkheid van Ascert, de beheerstichting op het terrein van asbest. Twee cki’s hebben een eigen vertaling van deze lijst gemaakt. De checklist is voor cki’s leidend bij het doen van waarnemingen. In combinatie met de voorkennis van de auditor over een certificaathouder, moet het hanteren van de checklist bewerkstelligen dat de auditor alle relevante normpunten ziet.

Tijdens de bijwoning bleek dat niet alle normpunten worden getoetst. Naar schatting 20 tot 40 procent van alle toetspunten (verschillend per cki) kwam tijdens de beoordeling door de cki niet aan de orde.[13] Niet behandelde toetspunten zijn:

- Is historisch onderzoek uitgevoerd?
- Zijn er verwijzingen in het inventarisatieplan naar het betreden en het verlaten van de locatie, het nemen van monsters en emissiebeperkende maatregelen?
- Werkt inventariseerder volgens checklist in inventarisatieplan?
- Zijn monsters goed verpakt en gemarkeerd?

Het niet toetsen door de auditor van de cki op deze punten hoeft niet te betekenen dat de inventariseerder daadwerkelijk op deze punten afwijkt van de norm. Tijdens de bijwoning heeft de Inspectie SZW eveneens bekeken of de auditor van de cki afwijkingen niet heeft opgemerkt. Dit bleek het geval te zijn. De volgende afwijkingen werden niet door de auditor van de cki waargenomen:

- Op de werklocatie waren niet alle hulpmiddelen en materialen aanwezig. Zo lag een trap die gebruikt moest worden in de auto van de inventariseerder.

[11] De cki heeft gevonden afwijkingen via de email en de telefoon aan de certificaathouder doorgegeven.

[12] Een auditor van een cki wijst in dit verband op het feit dat de cki slechts een dag per jaar heeft om een oordeel te vormen, ongeacht de grootte en complexiteit van het bedrijf. Voor het auditeren van grote bedrijven zou volgens de auditor eigenlijk meer ruimte nodig zijn dan de norm uit het schema beschikbaar stelt.

[13] Voor deze analyse heeft de Inspectie SZW gebruik gemaakt van een onafhankelijke extern deskundige.

- Plaatsen van monsterneming waren niet uniek geregistreerd;
- Gehanteerde onderzoeksmethodiek leidt niet tot inventarisatie van alle ruimten. De Inspectie SZW zag tijdens haar bezoek zeven (vermoedelijke) asbestbronnen die niet door de inventariseerder waren gevonden;
- De inventariseerder had toepassingslocaties van asbestverdachte bronnen niet uniek geregistreerd, bijvoorbeeld door het aanbrengen van stickers;
- Plaatsen waar sprake is van vermoed niet zichtbaar asbest worden niet direct geregistreerd.

Bij één bijwoning kwam de Inspectie SZW tot de conclusie dat een volledige beoordeling zou leiden tot zeven categorie II afwijkingen en zes categorie III afwijkingen.[14] Volgens de bepalingen van de nieuwe SC-540 zou dit resulteren in een onvoorwaardelijke intrekking van het certificaat. Dit gold ook, zij het in mindere mate, voor de andere bijwoningen.[15]

Het resultaat van de bijwoningen roept de vraag op wat een inventariseerder moet zien. Een manager van een cki zegt hierover het volgende:
" 100 procent zekerheid dat alle (mogelijke) bronnen volledig in beeld komen is niet te geven. Het kan altijd voorkomen dat er iets over het hoofd wordt gezien. Er zijn ook meer dan 6500 asbesttoepassingen. Het is onvermijdelijk dat er bij de sloop bronnen zichtbaar worden die door de inventariseerder niet zijn gezien."

Een manager van een andere cki zegt dit als volgt:
"Inventariseerder kan nooit alles zien, er is een grens aan wat de mogelijkheden zijn om alle asbest in kaart te brengen. O.a. door heterogeniteit asbest in een pand (in een spouw zit op sommige plekken wel en andere geen asbest), of doordat soorten asbesttoepassingen zo talrijk en divers zijn (6500, 65 soorten koord) dat niemand alles kent en ziet."

Tijdens de bijwoningen heeft de Inspectie SZW kunnen zien dat de uitkomst van de beoordelingen door de cki in belangrijke mate bepaald worden door de persoonlijke kwaliteiten van de betrokken auditor van de cki. De Inspectie SZW zag auditoren aan de slag die alleen bezig waren met het afvinken van de checklist, terwijl andere auditoren feitelijk probeerden vast te stellen of de inventariseerder geen bronnen had gemist.

3.4 Controle op evaluatieformulieren

Asbestverwijderaars die te maken krijgen met niet in het inventarisatierapport opgenomen asbest moeten dit melden bij het inventarisatiebedrijf dat het rapport heeft opgesteld. De Inspectie SZW ziet dit als een krachtig instrument om de werking van het stelsel van certificatie op het gebied van asbest te verbeteren.

De praktijk leert dat inventarisatiebedrijven zelden evaluatieformulieren ontvangen. De hoofdreden hiervoor ligt volgens cki's bij de saneerder. Het systeem werkt niet omdat er volgens de cki's een duidelijke afhankelijkheid bestaat tussen de inventariseerder en de saneerder. De inventariseerder doet vaak de projectleiding bij een sloop, dus is het bedrijf de werkverschaffer voor de saneerder.
Cki's duiden de afwezigheid van evaluatieformulieren nooit in termen van een afwijking omdat ze de schuldvraag niet bij het inventarisatiebedrijf zien.

---

[14] Sinds de invoering van de nieuwe SC-540 wordt gesproken over afwijkingen categorie I, II, III en IV. Categorie I en II komen overeen met de oude categorie A (ernstige afwijking).
[15] In dit verband is het tekenend dat de beoordelingen die de Inspectie SZW heeft bijgewoond gemiddeld vier uur duurden, terwijl volgens de opvatting van auditoren beoordelingen circa twee uur duren.

3.5 Het duiden van feiten in het licht van SC-540

Na de waarneming van de werkelijkheid moeten cki's de feiten duiden in het licht van SC-540. In een situatie waarin normen soms multi-interpretabel zijn is dit een belangrijke stap in het werkproces van een cki. Voor de Inspectie SZW is het niet eenvoudig om dit proces te volgen omdat in de dossiers van cki's niet het afwegingsproces staat hoe een cki van waarneming van feiten tot vaststelling van afwijkingen komt. Gesprekken met betrokken medewerkers geven inzicht in de dilemma's waar cki's tegenaan lopen bij het vertalen van feiten naar afwijkingen.

3.5.1 Inrichting werkproces

Het waarnemen van afwijkingen gebeurt door auditoren op de projectlocatie of tijdens de kantooraudit op de vestiging van het gecertificeerde bedrijf. Bij twee van de vier cki's vindt duiding van de waarneming vervolgens op het hoofdkantoor van de cki plaats. Bij de twee andere cki's hebben auditoren een grote mate van autonomie voor wat betreft het opstellen van besluiten over afwijkingen.[16]
Op het hoofdkantoor ligt de besluitvorming in handen van een (account)manager of lead auditor. Deze heeft een belangrijke rol bij het procedureel toetsen van de gang van zaken rond het vaststellen van afwijkingen. Cki's hebben de (eind)beslissing voor wat betreft de duiding van feiten mede gecentraliseerd om zo sturing te kunnen geven aan een meer uniforme toepassing van de nieuwe regelgeving.

Aan de centralisatie van de besluitvorming kleeft het nadeel dat de besluitvorming ten dele in handen ligt van functionarissen die ook commerciële relaties met klanten onderhouden. Sommige cki's onderkennen dit risico en zijn bezig met het ontvlechten van verantwoordelijkheden.

3.5.2 Dilemma's bij het duiden van feiten

Het interpreteren van feiten in termen van SC-540 is geen eenvoudig proces. In bijlage 1 is per knelpunt uitgewerkt hoe cki's hier mee omgaan. Hier wordt volstaan met het weergegeven van enkele dilemma's die cki's zeggen te hebben om al dan niet een afwijking uit te schrijven. Dilemma's kunnen remmend werken op het doortastend optreden tegen certificaathouders die de regels niet juist hanteren.

Dilemma 1: Alle asbest vinden is niet mogelijk
Cki's geven verschillende redenen aan waarom het missen van asbest tijdens een inventarisatie begrijpelijk is. Het is onvermijdelijk dat er bij sloop bronnen zichtbaar worden die door de inventariseerder niet zijn gezien. Uit de dossierstudie en de bestudering van klachten die de cki over een inventariseerder heeft ontvangen blijkt echter dat het ook vaak om zichtbaar asbest gaat.

Dilemma 2: Normen zijn open
Het duiden van feiten vereist dat cki's soms normen moeten hanteren die multi-interpretabel zijn. In SC-540 zijn de eisen over de bouwkundige eenheid niet strikt omschreven.[17] Een auditor van een cki zegt dat hij bij het beoordelen van een situatie waarin geen sprake zou zijn van een bouwkundige eenheid altijd rekening houdt met de aard van de opdracht. Dit brengt het risico met zich mee dat de cki bij zijn besluitvorming teveel rekening houdt met druk vanuit de opdrachtgever op de inventariseerder.

---

[16] Besluiten over de verlening of verlenging van een certificaat worden bij deze cki's wel centraal genomen.
[17] Het Centraal College van Deskundigen, die binnen de beheerstichting verantwoordelijk is voor de inhoudelijke opstelling van de certificatieschema's, heeft wel nadere voorschriften opgesteld.

Onduidelijke normen, in combinatie met druk vanuit de opdrachtgever, kunnen volgens cki's ook reden zijn voor het niet opleggen van een afwijking ingeval een inventariseerder type A en type B inventarisaties verkeerd hanteert.

Een derde knelpunt die samenhangt met de aanwezigheid van een open norm is het niet voldoende nemen van monsters. De regelgeving spreekt over het nemen van monsters die een 'representatief beeld' geven zonder dit te concretiseren.

Dilemma 3: Normen sluiten nog niet aan bij de uitvoeringspraktijk
Dit aspect speelt volgens de cki's ten aanzien van de deskundigheid van de inventariseerder. Sinds de invoering van het nieuwe schema is het verplicht om gebruik te maken van de Deskundig Inventariseerder Asbest (DIA). De opleidingseisen voor wat betreft het bouwkundige deel van de opleiding sluiten niet aan bij de kennis die kandidaten moeten krijgen over asbesttoepassingen in gebouwen.

Dilemma 4. De certificaathouder reageert positief op een geconstateerd feit
Een cki geeft aan dat zij bij het inschatten van de ernst van een afwijking altijd kijkt naar het ingezette traject door de certificaathouder om een afwijking te repareren. Is de certificaathouder serieus bezig met een verbetertraject, dan wordt de zwaarte van de sanctie hierop aangepast.

Dilemma 5: Toetsing naleving norm door certificaathouder is moeilijk
Dit geldt zeker voor de norm dat er desk research moet plaatsvinden. Het is lastig te beoordelen, aldus cki's, of een certificaathouder voldoende inspanningen heeft geleverd. "Een cki moet de certificaathouder op zijn woord geloven."

Dat het gehele proces van waarneming tot sanctieoplegging geen objectief proces is, blijkt uit het volgende citaat van een manager van een cki*: Het gaat uiteindelijk om de totale inschatting, het totale beeld dat je hebt van de inventarisatie. Je kunt de sanctiebepalingen dus proportioneel toepassen. Voor mij is de grens: komt de gezondheid van mensen in gevaar. Dan hoeft een rapport op details niet perfect in elkaar te zitten.*[18]

3.6 Herkennen cki's de door de Inspectie benoemde knelpunten?

Cki's herkennen zich over het algemeen in de lijst met knelpunten die de Inspectie SZW heeft opgesteld. Slechts twee knelpunten werden minder prominent genoemd door de cki's: de deskundigheid van het personeel en de onafhankelijkheid van inventarisatiebedrijven in de asbestketen.

Eén cki meent dat de normen rond de meer kritische aspecten van het inventariseren dusdanig uitgewerkt zijn dat er goed mee te werken is en in de praktijk op deze aspecten niet of incidenteel afwijkingen worden uitgeschreven.[19] Afwijkingen hebben nu vooral betrekking op tekortkomingen in het kwaliteitssysteem. De professionaliteit van de inventarisatiebedrijven, aldus deze cki, is de laatste jaren duidelijk toegenomen.

Andere cki's erkennen dat er nog altijd knelpunten zijn. Voor wat betreft de kwaliteit van inventarisatierapporten zou het teveel gestandaardiseerd zijn van rapporten een belangrijk knelpunt zijn.

[18] Hier zal verder niet worden ingegaan op het niet hanteren van de norm dat volgens SC-540 niet de grootte van de bron maar het risico leidend moet zijn.
[19] De cki noemt de afbakening van een bouwkundige eenheid, monsterneming en het onderscheid type A/B

Dat opvattingen tussen cki's variëren, blijkt uit het feit dat een cki zegt slechts incidenteel knelpunten rondom de afbakening van de bouwkundige eenheid en het missen van bronnen te zien, terwijl een andere cki in het kader van zijn jaarverantwoording 2010 juist meldde dat het niet juist hanteren van het begrip 'bouwkundige eenheid' een belangrijk knelpunt is.

Eén cki noemt een knelpunt dat niet in de lijst van de Inspectie SZW was opgenomen, namelijk het onterechte advies in een inventarisatierapport om een NEN2991 uit te voeren door een laboratorium.[20]. Door een NEN2991 te adviseren ontloopt een inventariseerder zijn verantwoordelijkheid om een volledig type A onderzoek te doen. SC-540 stelt dat een inventarisatiebedrijf eigenstandig onderzoek moet doen na het ontstaan van verontreinigingen. Het is in de praktijk vaak ook nog het wegschuiven naar een klus naar een gelieerd lab. De opdrachtgever is dan duurder uit.

3.7 Het resultaat: door cki's geconstateerde afwijkingen

De Inspectie SZW heeft onderzocht hoe vaak beoordelingen leiden tot het opleggen van afwijkingen (tabel 1). Er zijn duidelijke verschillen tussen cki's. Eén cki springt er uit als het gaat om het percentage beoordelingen waarbij één of meer afwijkingen zijn vastgesteld. Blijkbaar komt deze cki vaker dan de andere cki's tot de conclusie dat er sprake is van normafwijkend gedrag. Twee cki's scoren laag ten opzichte van het gemiddeld aantal beoordelingen waar één of meer afwijkingen worden geregistreerd.

Tabel 1. Percentage beoordelingen dat leidt tot afwijking[a)]

cki	Geen Afwijkingen	1 of meer Afwijkingen
Cki1 (174)	52	48
Cki2 (92)	77	23
Cki3 (136)	81	19
Cki4 (43)	63	37
Totaal gemiddeld	*66*	*34*

a. Tussen haakjes staat het aantal beoordelingen dat in de analyse is meegenomen.

In de top drie van geconstateerde afwijkingen (tabel 2) staan bij drie van de vier cki's afwijkingen van de voorschriften die betrekking hebben op administratieve verplichtingen voorop. Hieronder vallen afwijkingen als: het niet doen van een melding van een inventarisatie bij de cki, het ontbreken van directiebeoordelingen en de afwezigheid van interne audits, het niet vastgelegd zijn van de onafhankelijkheid van het bedrijf in een procedure en het ontbreken van kwaliteitsdocumenten zoals het logboek om blootstellingen te registreren.
Bij drie van de vier cki's is het niet opnemen van asbestbronnen in het inventarisatierapport een belangrijke reden voor het uitschrijven van een afwijking. Blijkbaar is het in paragraaf 2.4. genoemde eerste dilemma voor deze cki's geen reden om af te zien van het opleggen van afwijkingen.

Het merendeel van de afwijkingen betreft niet ernstige afwijkingen, de zogenaamde categorie B afwijkingen. Uit de dossierstudie blijkt dat bij één cki het percentage ernstige afwijkingen (categorie A) op 21 procent lag. Bij de drie andere cki's lag dit percentage op respectievelijk 5, 8 en 8 procent.

[20] De NEN 2991 beschrijft methoden om het blootstellingrisico voor gebruikers in gebouwen waarin asbest is aangetroffen op een objectieve manier vast te stellen.

Tabel 2. Meest voorkomende afwijkingen bij certificaathouders, vastgesteld door de cki's, per cki

	Cki1	**Cki2**	**Cki3**	**Cki4**
1	Niet voldoen aan administratieve verplichtingen	Niet voldoen aan administratieve verplichtingen	Bronnen niet in rapport opgenomen	Niet voldoen aan administratieve verplichtingen
2	Asbestemissie bij inventarisatie	Uitsluitingen/beper-kingen verkeerd weergegeven	Verkeerde monsterneming	Uitsluitingen/bepe rkingen verkeerd weergegeven
3	Verkeerde monsterneming	Bronnen niet in rapport opgenomen	Ontbreken historisch onderzoek	Bronnen niet in rapport opgenomen
4	Ontbreken histo-risch onderzoek	Verkeerde monsterneming	Niet voldoen aan administratieve verplichtingen	
5	Niet deskundig personeel	Niet hanteren check-listen (gestructureerd werken)	Niet hanteren check-listen (gestructureerd werken)	

4 Afhandelen van afwijkingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over de afhandeling door de cki van opgelegde afwijkingen. De processtappen die cki's doorlopen zijn op hoofdlijnen identiek. Na het formeel opleggen van een afwijking dient de certificaathouder een corrigerende maatregel te nemen zodat de afwijking wordt opgeheven. De cki beoordeelt deze maatregel en kan deze accepteren, waarna de afwijking is opgeheven. SC-540 bevat doorlooptijden voor dit proces (bijlage S, hoofdstuk 8).

4.2 Het nemen van de juiste corrigerende maatregel

Cki's vragen na oplegging van een afwijking aan de certificaathouder om een oorzaakanalyse te doen en op basis van die analyse een corrigerende maatregel te nemen. Twee cki's zeggen tot 1 februari 2012 nauwelijks inhoudelijk naar de oorzaakanalyse te hebben gekeken. Dit verklaart waarom de inspectie SZW tijdens de dossierstudie de volgende geaccepteerde oorzaken kon registreren:
- DTA had formulier niet ingevuld;
- Slordigheid van inventariseerder;
- Inventariseerder was niet op de hoogte van de regel;
- Stomweg vergeten om luik te bemonsteren;
- Het is een incident.

Cki's gaan niet zelfstandig naar andere oorzaken zoeken.

Een niet zorgvuldig uitvoeren van een oorzaakanalyse leidt automatisch tot een corrigerende maatregel met weinig impact. Bovenstaande oorzaken leiden tot de volgende corrigerende maatregelen:
1. Formulier is nu ingevuld en DTA zal dit in de toekomst blijven doen;
2. Inventariseerder is aangesproken op slordigheid;
3. Regel is opgenomen in handboek;
4. Voortaan zal een luik wel worden bemonsterd;
5. In het werkoverleg worden medewerkers aangesproken op het voorkomen van dergelijke incidenten.

Oorzaakanalyses en corrigerende maatregelen worden zelden door de cki geweigerd. Uit de dossierstudie bleek dat twee van de bestudeerde 170 corrigerende maatregelen niet zijn geaccepteerd.

Cki's onderzoeken alleen die corrigerende maatregelen die de certificaathouder zelf noemt.

Een cki rechtvaardigt haar optreden door op te merken dat er in het certificatieschema alleen voorgeschreven is dat er een corrigerende maatregel moet worden genomen. Het schema stelt volgens de cki geen inhoudelijke eisen aan de corrigerende maatregel. Een andere cki zegt dat het in het algemeen moeilijk is om structurele oorzaken voor afwijkingen te ontdekken omdat een cki maar beperkt bij een inventarisatiebedrijf over de vloer komt. Daar kwam bij – aldus de cki - dat onder het oude wettelijke regime een afwijking, door de afwezigheid van de escalatieladder, niet wordt verzwaard wanneer er een structureel probleem in de organisatie zit. Dit vermindert de urgentie om corrigerende maatregelen strikt te beoordelen.

Alle cki's menen dat het nieuwe certificatieschema heeft geleid tot een verandering in de houding van de cki's voor wat betreft het accepteren van oorzaakanalyses en corrigerende maatregelen. Cki's willen nu meer over de achtergrond van de afwijking weten. Zo kan worden voorkomen dat afwijkingen zich herhalen.
Deze nieuwe houding van de cki's zou volgens de cki's ook een verandering teweeg hebben gebracht in de wijze waarop certificaathouders met corrigerende maatregelen omgaan. Of dit het geval is, heeft de Inspectie SZW in het kader van dit onderzoek niet onderzocht.

4.3 Het proces van afhandeling

Nadat een afwijking categorie A (een ernstige afwijking) is opgelegd, moeten binnen 32 werkdagen de volgende processtappen zijn doorlopen:
1. Cki meldt afwijking bij de directie van het inventarisatiebedrijf;
2. Certificaathouder meldt corrigerende maatregelen schriftelijk aan cki;
3. Cki onderzoekt invoering en effectiviteit van maatregel;
4. Bij een niet-effectieve maatregel, waarschuwing om aanvullende maatregel te nemen;
5. Bij niet vaststelling effectiviteit aanvullende maatregel; intrekking certificaat.

In de door de Inspectie SZW onderzochte periode (2010 – 2011) is bij geen van de gecertificeerde bedrijven dit traject volledig doorlopen.

De afhandeling van een afwijking start met het uitvoeren van een oorzaakanalyse. In de voorgaande paragraaf is al ingegaan op de beperkingen aan de opzet van deze oorzaakanalyse.

Het bepalen van de effectiviteit van corrigerende maatregelen is lastig voor de cki's. Cki's zeggen geen criteria te hebben voor wat effectief is. Een manager van een cki merkt hierover het volgende op:
Een schijnbaar waterdichte maatregel van een klant hoeft in de praktijk niet te worden nageleefd. Het bepalen van de effectiviteit hangt af van de wijze hoe de inventariseerder gebreken heeft gecommuniceerd naar opdrachtgever/saneerder. En ook hoe inventariseerder hiermee later in de praktijk omgaat. Het is positief als hij duidelijk aangeeft dat hij zich verbeterd heeft. Bij veel bedrijven is het een kwestie van aanvoelen hoe het gaat. Bij minder goede bedrijven wil je zien waar de verbetering op papier staat.

SC-540 stelt geen inhoudelijke eisen aan de vaststelling van de effectiviteit van maatregelen, maar zegt dat de effectiviteit moet worden vastgesteld. Cki's verschillen in de wijze waarop ze de effectiviteit van de maatregelen vaststellen. Twee cki's doen bij een ernstige afwijking altijd een extra beoordeling. Dit vergt vier uur en is voor rekening van de certificaathouder. Een derde cki doet niet altijd een extra beoordeling. Het zou geen meerwaarde opleveren indien er sprake is van een incident. Ook bij afgeronde werkzaamheden zou een extra beoordeling geen zin hebben. De laatste cki benadrukt dat uiteindelijk de certificaathouder het bewijsmateriaal moet leveren dat de maatregel ingevoerd en effectief is. Dit is naar de mening van de cki inherent aan het systeem van certificatie waarbij de certificaathouder bewijsmateriaal moet leveren op verzoek van de cki. De cki hoeft in die visie geen eigen onderzoek bij de certificaathouder hoeft te doen, maar moet zijn besluit baseren op informatie aangeleverd door de certificaathouder.

4.4 Tijdigheid afhandeling

Enkele cki's erkennen dat de tijdigheid van de afhandeling van afwijkingen onder het oude regime SC-540 niet strikt nageleefd is. Een cki verwoordt dit als volgt:
Onder het nieuwe sanctieregime moet de cki veel sterker optreden. Een meer formele opstelling is noodzakelijk, en alertheid op tijdigheid. Termijnen van afhandeling van maatregelen moeten beter worden bewaakt, zowel wat betreft acties van certificaathouder als voor acties van de cki. Voorheen kwam het nog wel voor dat de cki een actie richting een certificaathouder een week "liet lopen".

Een andere cki zegt hierover:
De hantering van een strakkere planning bij de signalering en afhandeling van afwijkingen is een belangrijke verandering ten gevolge van de nieuwe regelgeving.

De dossierstudie van de Inspectie SZW ondersteunt de waarneming van de cki's dat doorlooptijden regelmatig langer zijn dan wettelijk voorgeschreven. Uit de analyse blijkt dat de tijd tussen de oplegging van de afwijking en het nemen van een corrigerende maatregel langer is dan de wettelijk voorgeschreven termijn, terwijl de tijd tussen het indienen van de corrigerende maatregel en het accepteren van de juistheid van de maatregel relatief kort is. In veel gevallen gebeurt dit binnen enkele dagen. Dit heeft te maken met de wijze waarop cki's de effectiviteit van een maatregel beoordelen. Dit gebeurt in de meeste gevallen op het hoofdkantoor.

Een cki maakt onderscheid tussen het informeel mededelen van afwijkingen aan certificaathouders en de formele kennisgeving door middel van het verzenden van een brief dat er een sanctie is opgelegd. Het schriftelijk in kennis stellen, aldus de cki, kan later gebeuren omdat de cki de afwijking formeel juist moet afhandelen. Gelet op de tijdsdruk wordt de materiële beslissing bij deze cki door de inspecteur genomen. De formele afhandeling door de bevoegde functionaris komt dan achteraf, in de vorm van een brief met daarin de gronden die hebben geleid tot de maatregel.

Bewaking van de tijdigheid van afhandeling van afwijkingen ligt bij de cki's in handen van een daarvoor aangestelde manager en/of wordt gedaan door de afdeling planning die hierbij gebruik maakt van een planningstool. Een cki heeft, om de tijdigheid beter te bewaken, deze tool recent nog vernieuwd.[21]

[21] Eén cki onderhoudt haar schriftelijke communicatie met certificaathouders via een webportaal. Dit versnelt de communicatie en verkort de doorlooptijd aanzienlijk.

5 Consequenties nieuwe schema SC-540

De invoering van het nieuwe certificatieschema SC-540 per 1 februari 2012 heeft belangrijke gevolgen voor de uitvoering van taken door cki's. In deze paragraaf wordt hier kort bij stilgestaan. Dit is relevant om de bevindingen van dit onderzoek in een juist perspectief te zetten. De taakuitvoering van cki's zal door de nieuwe regelgeving geleidelijk veranderen. Het kost tijd voordat deze omslag daadwerkelijk gerealiseerd is. In feite is het jaar 2012 gebruikt voor het inrichten van het nieuwe werkproces. Begin 2013 zijn nog nieuwe checklisten vastgesteld die beter aansluiten bij de wettelijke bepalingen die cki's moeten toetsen.

Voor wat betreft de werkzaamheden van de certificatiehouders constateert een cki het volgende: *Inhoudelijk zijn de werkzaamheden van de certificaathouders niet veranderd. Wat wel anders is geworden zijn de sancties met bijbehorende escalatieladder, de toetspuntenlijst en de eisen aan onafhankelijkheid.*

De eisen aan het inventarisatierapport zijn materieel gezien nauwelijks veranderd. Wel zijn, zo constateren de cki's, de eisen ten aanzien van de verantwoording van de uitgevoerde werkzaamheden aangescherpt. De inventariseerder moet zich meer verantwoorden over de keuzes die hij heeft gemaakt en de stappen die hij heeft gezet tijdens de inventarisatie om tot het eindresultaat te komen.

Een cki beaamt dit: *Wel moeten inventarisatiebedrijven kritischer zijn bij het aanvaarden van een opdracht (beter doorvragen wat de opdrachtgever wil) en ook meer aandacht geven aan deskresearch en duidelijker kenbaar maken wat ze daaraan hebben gedaan.*

Met de introductie van toetspunten is in SC-540 meer expliciet vastgelegd welke afwijkingen leidden tot welke sancties. In het oude certificatieschema was het onderscheid tussen categorie A en B afwijkingen in meer algemene termen geformuleerd.

De invoering van de escalatieladder houdt in dat het begaan van meerdere afwijkingen door de certificaathouder binnen een bepaalde tijdsspanne verzwaard wordt bestraft. Het niet adequaat oplossen van een eerder begane afwijking (door het niet nemen van een juiste corrigerende maatregel) leidt ook tot verzwaring van een eerder opgelegde sanctie.

Een cki stelt dat het nieuwe schema SC-540 van certificaathouders een resultaatverplichting vraagt, daar waar het oude schema nog een inspanningsverplichting verlangde. Er mogen geen bronnen meer worden gemist, anders volgen sancties: *In het oude schema was het zo dat als een certificaathouder een bron miste, maar de goede procedures had gevolgd, het geen of maar een kleine afwijking was. Was de afwijking opgeheven (bijvoorbeeld doordat het rapport was aangepast), dan was het ook helemaal voorbij. Nu zijn er recidive bepalingen zodat een opeenvolging van kleinere afwijkingen samen optelt en tot een zwaardere sanctie leidt.*

Eén cki is bijzonder kritisch op de uitgangspunten die zijn geformuleerd voor het nieuwe stelsel. De cki verwoordt dit als volgt: *Het huidige systeem/schema heeft niets meer met certificatie te maken. Certificatie is om eerst vast te stellen dat aan de vereisten in het schema worden voldaan, om vervolgens samen met de certificaathouder te werken aan verbetering. In dat kader mag je fouten maken, als je*

tenminste aantoont tijdig te leren van je fouten en aantoont dat je werkt aan verbetering. Dan verdien je gecertificeerd te zijn. Het nieuwe stelsel is heel anders van opzet: een afwijking leidt direct tot een sanctie, het is meer punitief dan gericht op verbetering. De cki`s worden dan meer een soort handhavers.

Andere cki's zijn positiever en verwachten dat het nieuwe schema leidt tot meer motivatie bij inventarisatiebedrijven om afwijkingen te voorkomen: *Afwijkingen hebben nu meer consequenties, zowel financieel (500 euro per extra beoordeling) als in het uiterste geval schorsing of verlies van het certificaat. Het nieuwe schema zal dus tot een duidelijke kwaliteitsimpuls leiden omdat het inventarisatiebedrijf meer tijd neemt voor de voorbereiding en uitvoering van zijn werk.*

6 Bestuurlijke reactie cki

In bijlage 2 is de integrale reactie van de cki's op het rapport opgenomen. Hieer zal kort in beschouwende zin op de reactie worden ingegaan.

Cki's zeggen dat de oordelen betrekking hebben op de situatie onder het oude stelsel. Dat is ten dele waar. In het rapport zijn oordelen opgenomen die gebaseerd zijn op waarnemingen onder het nieuwe regime. Het feit dat andere oordelen gebaseerd zijn op waarnemingen uit de tijd van voor 1 februari 2012 doet geen afbreuk aan de relevantie van het oordeel. Onder het oude regime moeten de cki's de toen geldende normen hanteren.

Cki's wijzen terecht op de normstellende rol van Ascert. Maar cki's weten ook dat ze een eigenstandige rol hebben bij het interpreteren en toepassen van de regels. Niet alles kan vooraf in regels worden vastgelegd. Aan cki's zijn in dit verband ook eisen gesteld ten aanzien van afstemming en samenwerking. De Inspectie SZW ziet het positief dat cki's die ook in hun reactie opmerken. Samenwerking moet ertoe leiden dat grote verschillen in interpretatie en toepassing niet meer bestaan. Dat verhoogt immers het risico op rechtsongelijkheid.

Bijlage 1. Analyse concrete knelpunten

Geen volledig bouwkundig eenheid geïnventariseerd

Norm
SC-540 zegt dat de inventariseerder per opdracht een inschatting moet maken of de opdracht niet in strijd is met SC-540. De grootte van het te inventariseren gebied wordt in eerste instantie bepaald door de opdrachtgever: de opdrachtgever kan verzoeken slechts een deel van het gebouw te inventariseren. Maar paragraaf 7.1. uit bijlage B zegt: "Bij de indeling is het van belang dat de eenheden zodanig groot zijn, dat alle asbesthoudende bronnen binnen de bouwkundige of installatietechnische eenheid worden meegenomen."
Ascert heeft aanvullend op deze regelgeving benadrukt dat het inventariseren van een bouwkundig element niet toegestaan is.[22]

Rolopvatting cki
Een auditor van een cki merkt op dat hij bij de duiding van een waarneming dat er geen bouwkundige eenheid is geïnventariseerd altijd kijkt naar de aard van de opdracht. Dit is medebepalend voor zijn oordeelsvorming.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Het verwijzen naar de (negatieve) rol van de opdrachtgever als verweer tegen een afwijking van dit knelpunt is onjuist. SC-540 zegt hierover het volgende: "Het inventarisatiebedrijf moet beschikken over een systeem om contracten of opdrachten te beoordelen en garandeert dat het opgedragen werk binnen het expertisegebied valt en dat voldaan kan worden aan de gestelde eisen" (paragraaf 12.5). Gemaakte keuzes moeten altijd worden verantwoord in het inventarisatierapport.

Aan de benadering van de bovengenoemde cki kleeft het risico dat indien de opdrachtgever slechts opdracht geeft tot een inventarisatie van een bepaalde ruimte, en deze ruimte voldoet niet aan de criteria voor een bouwkundige eenheid, de cki het handelen van het inventarisatiebedrijf te snel accepteert.

Bronnen gemist/niet in rapport opgenomen

Norm
Het doel van een asbestinventarisatie is het volledig in kaart brengen, identificeren en kwantificeren van alle van asbest, asbesthoudende producten, asbestbesmet materiaal of asbestbesmette constructieonderdelen (asbest, asbesthoudende producten, etc.) die aanwezig zijn in een bouwwerk, object of plaats waar een incident heeft plaatsgevonden en asbest is vrijgekomen (SC-540, bijlage B, paragraaf 2).

Rolopvatting cki
Cki's geven verschillende verklaringen waarom het duiden van situaties waarin sprake zou zijn van het missen van asbest complex kan zijn:
Het is onvermijdelijk dat er bij sloop bronnen zichtbaar worden die door de inventariseerder niet zijn gezien. Een inventariseerder kan bij een inventarisatie type A (visuele waarneming) niet achter een wand kijken. Dit moet dus tot een beperking leiden[23]. In een later stadium kan dit echter wel naar voren komen.

---

[22] Publicatie 11 april 2008
[23] Een beperking is een opmerking in het inventarisatierapport waarin de inventariseerder aangeeft welke delen van het onderzochte object hij niet heeft kunnen onderzoeken op de aanwezigheid van asbest, hoewel hij vermoedt dat er op die plek asbest aanwezig is.

Sommige asbesttoepassingen zijn dusdanig specifiek dat ze moeilijk traceerbaar zijn (asbest in lijmlaag). Cki's vinden dit niet altijd verwijtbaar.[24]
Cki's stellen ook bij dit knelpunt de vraag wie verantwoordelijk is voor het begaan van normafwijkend gedrag (opdrachtgever, saneerder, inventariseerder).

Een cki kijkt bij het duiden van de waarneming van gemiste bronnen altijd naar de actie die de certificaathouder vervolgens heeft ingezet. Elke gemiste bron is voor de cki een afwijking, maar de ernst van de afwijking wordt mede bepaald naar aanleiding van het door de inventariseerder ingezette traject om de afwijking te repareren. De cki voegt hieraan toe dat als een certificaathouder een bron miste, maar de goede procedures had gevolgd, dat geen of maar een kleine afwijking was.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
De hierboven gegeven voorbeelden van gemist asbest hebben allemaal betrekking op situaties waarin sprake is van niet visueel zichtbaar asbest. Uit de praktijk van inspecteurs van de Inspectie SZW en gemeentelijke handhavers is gebleken dat juist ook visueel waarneembaar asbest niet is opgenomen in inventarisatierapporten.

Cki's zeggen dat het vaststellen of een certificaathouder asbest heeft gemist goed mogelijk is omdat de auditoren van de cki's meer dan de inventariseerders zelf kennis hebben van de vele asbesttoepassingen. Tegelijkertijd constateren de cki's dat het feitelijk duiden van situaties waarin asbest gemist is, om verschillende redenen lastig is. Dit verklaart mogelijk waarom discussies met andere toezichthoudende en handhavende instanties vaak gaan over gemist asbest.

Verkeerde weergave van uitsluitingen en beperkingen

Norm
De bepaling over beperkingen en uitsluitingen is kort maar helder: "De beperkingen en uitsluitingen die expliciet bij deze inventarisatie behoren, dienen te zijn aangegeven" (bijlage B, paragraaf 9.2.2).

Rolopvatting cki
Een cki constateert dat beperkingen en uitsluitingen in de praktijk vaak standaardformuleringen zijn waarmee de certificaathouder zich juridisch wil indekken tegen het verwijt van een onvolledige inventarisatie als er nog ergens iets gevonden wordt. Strikt volgens de norm is het dan benoemd (naar de letter van de wet althans). Andere cki's beperken zich tot een meer formele toets op beperkingen en uitsluitingen.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Hier wordt weer zichtbaar dat cki's verschillen in visie op de wijze waarop SC-540 moet worden gehanteerd. Overigens betekent dit niet dat in de praktijk door de cki die de regelgeving 'naar de geest' wil interpreteren, ook veel afwijkingen op dit punt worden geregistreerd (zie verder tabel 2, paragraaf 3.4).

Geen of onjuiste risicoclassificatie

Norm
De risicoklasse[25] is enerzijds gebaseerd op de aard en omvang van het aanwezige asbest en anderzijds op de technieken die een asbestverwijderaar moet inzetten om

[24] . In zo'n geval, zo zegt een auditor van een cki, ziet de auditor dit door de vingers en maakt er een slechts opmerking over in zijn rapport. Komt een auditor dit de volgende keer weer tegen, dan is het wel een afwijking.

het asbest te verwijderen (SC-540, bijlage B, paragraaf 6.5). Bij een verkeerde vaststelling van de risicoklasse ontstaat ernstig gevaar voor mens en milieu wanneer asbest wordt verwijderd.

Rolopvatting cki
Door de subjectiviteit van SMA'rt kan dit instrument volgens de cki's tot verschillende uitkomsten leiden. Cki's menen dat het vaststellen van de risicoklasse de laatste jaren aanmerkelijk is verbeterd. Een auditor van een cki stelt zelfs dat hij de laatste jaren dit knelpunt niet meer tegenkomt.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Bij de signalen die de Inspectie SZW ontvangt zitten nog altijd signalen die betrekking hebben op het verkeerd vaststellen van de risicoklasse. Dit hoeft niet altijd te liggen aan het tekortschieten van het instrument SMA'rt. Bewuste manipulatie van SMA'rt is vaak de reden is voor het verkeerd registreren van de risicoklasse. Een lagere risicoklasse maakt het verwijderen van asbest namelijk goedkoper voor de klant.[26]

Op dit moment wordt onder verantwoordelijkheid van de beheerstichting Ascert een nieuwe SMA'rt ontwikkeld. Deze moet de problemen met de huidige SMA'rt verhelpen.

Ontbreken inventarisatie type B

Norm
SC-540 spreekt over verschillende typen van asbestinventarisatie. Type A en B zijn de dominante verschijningsvormen. Volgens SC-540 is een inventarisatie type A de belangrijkste activiteit c.q. onderwerp van het certificatieschema. Een inventarisatie type A is het systematisch en volledig inventariseren van alle <u>direct waarneembare</u> asbest zonder of met licht destructief onderzoek (paragraaf 3.4.1). Bij een vermoeden van niet-direct zichtbaar asbest moet een type B onderzoek plaatsvinden. Dan wordt asbest "met destructief onderzoek opgespoord, waarbij de bouwkundige integriteit van een gebouw of constructie wordt aangetast.

Rolopvatting cki
Volgens cki's bestaat zeker 80% van alle inventarisaties uit type A inventarisaties. Het onderscheid tussen de verschillende typen inventarisatie is volgens een cki niet duidelijk omschreven in de norm. Het is voor de inventariseerder daarmee niet goed te hanteren. Omdat het onderscheid niet goed in de norm staat, worden er door deze cki ook weinig afwijkingen voor uitgeschreven. Afwijkingen zijn, zo zegt de cki, niet houdbaar voor de rechter.

Een andere cki vindt de norm wel helder, al hoewel er soms discussie is over het onderscheid tussen aanvullend A en B.

Een derde cki zegt dat de grens tussen licht en zwaar destructief onderzoek ligt bij de norm: functionaliteit van het gebouw moet behouden blijven. Maar de functionaliteit van een gebouw dat gesloopt wordt, wordt per definitie niet aangetast (er is geen functionaliteit meer bij sloop). Het gevolg is dat het inventarisatiebedrijf bij een type A meer kan uitsluiten. Wel moet het bedrijf bij een dergelijk type A onder-

[25] De risicoklasse geeft aan hoeveel asbestvezels in de ademzone van werknemers komen bij activiteiten in het kader van de verwijdering van asbest. Hoe meer vezels er vrij kunnen komen, hoe meer beschermende maatregelen een verwijderingbedrijf moet nemen om te voorkomen dat zijn werknemers asbest inademen.
[26] Er hoeven minder veiligheidsmaatregelen te worden genomen. Zie ook het rapport Bartels, pagina 66.

zoek voorzichtig zijn dat er geen emissie plaatsvindt en de inventariseerder het asbest niet aanraakt.

Cki's zijn redelijk unaniem in de relevantie van het belang van beoordelingen bij type A en B inventarisaties; type A inventarisaties geven een betere indicatie van de kwaliteit van het werk van inventarisatiebedrijven.[27]

Eén cki stelt dat het verkeerd gebruiken van een type A of B vaak niet veroorzaakt wordt door de inventariseerder. De opdrachtgever bepaalt wat er moet worden geïnventariseerd. Hij wil het liefst op de goedkoopste manier een sloopvergunning verkrijgen. Dus het liefst zonder destructief onderzoek. De inventariseerder handelt juist als hij een type A onderzoek doet en in zijn rapport opneemt dat er redelijke vermoedens van asbest zijn op plaatsen waar hij geen onderzoek heeft gedaan, met het advies om eerst een aanvullend A of type B plaats te laten vinden. In de praktijk laat de opdrachtgever vervolgens na om een type B onderzoek te laten uitvoeren omdat hij zijn vergunning op basis van een type A onderzoek al binnen heeft. De saneerder/sloper kijkt alleen nog maar of er een vergunning is.

Een andere cki zegt in het verlengde hiervan dat er in de praktijk vaak sprake is van druk vanuit de opdrachtgever indien het inventarisatiebedrijf nalatig was met het doen van aanvullend A onderzoek. De opdrachtgever spreekt dan met saneerder en inventariseerder af om maar type B onderzoek te doen. Dat is het gemakkelijkst voor alle partijen. Zo wordt verdoezeld dat er geen aanvullend type A onderzoek is gedaan. Door bij de saneerder hier een afwijking voor uit te schrijven, tracht de cki opdrachtgevers te beschermen voor extra kosten van een type B onderzoek.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Uit de bovenstaande beschrijving wordt duidelijk dat cki's verschillende criteria hanteren voor wat betreft het onderscheid tussen type A en B. Dit zal ook tot verschillen leiden in de beoordeling van de mate waarin in een inventarisatierapport type A al dan niet geadviseerd wordt om een type B onderzoek te doen.

Deskresearch

Norm
Door een goede voorbereiding heeft de inventariseerder meer inzicht in de situatie die hij zal aantreffen op het moment dat hij met de inventarisatie in het gebouw begint. SC-540 zegt in paragraaf 8.1 hierover: "Het asbestinventarisatiebedrijf dient de opdrachtgever te verzoeken de relevante documenten en archieven beschikbaar te stellen waarin de toepassing van asbest en asbesthoudende producten is beschreven."

Rolopvatting cki
Volgens cki's is het lastig om te beoordelen of certificaathouders voldoende inspanningen hebben geleverd in het kader van de verplichte deskresearch.[28] Een cki zegt dat "de cki de certificaathouder op zijn woord moet geloven dat een zoektocht in het kader van deskresearch niets heeft opgeleverd. Het ontbreekt de cki aan de tijd om dit zelf na te gaan. Controle is dus lastig." De auditor vraagt een inventarisatiebedrijf om een bewijs voor zijn inspanningsverplichting die hij op dit terrein heeft. De cki schrijft geen afwijking uit als het bedrijf aan een opdrachtgever heeft ge-

[27] Bij type A moet het inventarisatiebedrijf via visuele waarneming en licht destructief onderzoek vermoedens van de aanwezigheid van asbest uitspreken. Dit vereist meer vaardigheden en inzicht dan het uitvoeren van een type B onderzoek waarbij het inventarisatiebedrijf gebruik kan maken van destructief onderzoek.
[28] Voor de start van een inventarisatie moet het inventarisatiebedrijf aan de opdrachtgever vragen om documentatie over bouwkundige kenmerken van een object en de historie van eventuele aanpassingen.

vraagd of er historische bronnen zijn. Omdat, zoals een andere cki zegt, het inventarisatiebedrijf slechts een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting heeft, kan een cki niet afdwingen dat een inventarisatiebedrijf meer desk research gaat doen wanneer er geen enkel resultaat is. Alle cki's willen wel "enig bewijs" zien dat er inderdaad contact is geweest tussen het inventarisatiebedrijf en de opdrachtgever.[29]

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Incidenteel ziet de Inspectie SZW (op basis van de dossierstudie) dat sommige cki's voor dit vereiste een afwijking uitschrijven. Maar dit lijkt geen effect te hebben. De inspanningen die de cki's op dit onderdeel leveren, zijn niet omvangrijk.

Onjuiste of onvolledige monsterneming

Norm
Paragraaf 13.1 van SC-540: "Het inventarisatiebedrijf draagt zorg voor een unieke codering van te inventariseren objecten en genomen monsters, zodat hierover geen misverstanden kunnen ontstaan."

Rolopvatting cki
Er is volgens cki's sprake van subjectiviteit over het aantal monsters dat in concreet situaties moet worden genomen. Er zijn weliswaar NEN-normen die zeggen dat er meer monsters moeten worden genomen om een representatief beeld te krijgen, maar wat is in een concreet geval 'representatief'? Hoeveel monsters moeten er worden genomen bij dertig schuurtjes die in dezelfde tijd zijn gebouwd en nooit zijn gewijzigd?

Eén cki stelt dat de eisen rond monsterneming onlogisch zijn omdat de norm zegt dat er een monster moet worden genomen, terwijl men weet dat er sprake is van een zekere asbestbron. Het nemen van een monster kan emissie veroorzaken. De inspecteurs van de cki zien daar de zin/logica/nut niet van in.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Uit de dossierstudie en analyse van externe klachten blijkt dat problemen rond de monsterneming vaak niet gaan om de vraag hoeveel monsters er genomen zijn om een representatief beeld te krijgen. Maar het gaat veelal om situaties waarin geen of slechts incidenteel monsters zijn genomen. Waarbij de monsters niet representatief zijn. Of monsters zijn niet goed te herleiden tot specifieke asbestbronnen. Over dergelijke ernstige omissies zou wel overeenstemming moeten zijn.

Ondeskundig personeel doet inventarisatie

Norm
Het inventarisatiebedrijf moet een medewerker aanstellen die eindverantwoordelijk is voor het conform dit certificatieschema uitvoeren van de inventarisatiewerkzaamheden, het opstellen van het inventarisatierapport en de verwerking van de ontvangen evaluatieformulieren. De betrokken moet technische kennis hebben van het werkproces, het te hanteren kwaliteitssysteem en moet op de hoogte zijn van de regelgeving over asbest (paragraaf 8.3).
Per 1 februari 2012 moet een inventariseerder gecertificeerd zijn (certificaat Deskundig Inventariseerder asbest, DIA).

[29] Een cki merkt op dat volgens de regels van het nieuwe SC-540 een inventariseerder duidelijker dan voorheen aan de opdrachtgever kenbaar moet maken dat men historisch onderzoek gaat doen. En het inventarisatiebedrijf moet richting de cki beter aantonen wat men heeft gedaan. Het punt van de aantoonbaarheid blijft echter overeind.

Rolopvatting cki
Alle cki's zien de verplichte invoering van de DIA als een goede basis voor kwaliteitsverbetering in het werk van inventarisatiebedrijven. Kritisch zijn de cki's nog op de kwaliteit van de opleiding van de DIA. Vooral het bouwkundige gedeelte van de opleiding zou meer specifiek moeten zijn toegesneden op het herkennen van asbesttoepassingen.

Analyse/conclusie SZW
De Inspectie SZW is momenteel bezig met het uitvoeren van een onderzoek naar het certificeren van personen op het gebied van asbest. Daar komt de genoemde problematiek van de DIA aan de orde.

Het niet ontvangen van evaluatieformulieren

Norm
Asbestverwijderaars die te maken krijgen met niet in het rapport opgenomen asbest moeten dit melden bij het inventarisatiebedrijf dat het rapport heeft opgesteld.

Rolopvatting cki
Dit gebeurt niet. De hoofdreden hiervoor ligt volgens cki's bij de saneerder. Het systeem werkt niet omdat er een duidelijke afhankelijkheid bestaat tussen de inventariseerder en de saneerder. De inventariseerder doet vaak de projectleiding bij een sloop, dus is het bedrijf de werkverschaffer voor de saneerder.
Cki's duiden de afwezigheid van evaluatieformulieren nooit in termen van een afwijking omdat ze de schuldvraag niet bij het inventarisatiebedrijf zien.

Analyse/conclusie Inspectie SZW
Het instellen van het evaluatieformulier is bedoeld als een belangrijke feedbackloop in de asbestketen. Dat dit niet functioneert, is een ernstige omissie. De vier cki's op het gebied van asbestinventarisatie zijn tegelijkertijd aangewezen voor het werkveld asbestverwijdering. Blijkbaar is een geen of nauwelijks communicatie tussen beide werksoorten binnen deze cki's.